

РЕШЕНИЕ

№ 7889

гр. София, 18.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в публично заседание на 20.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Цветанка Митакева и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **3815** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от АПК вр. с чл.1, ал.2 от ЗОДОВ. Образувано е по искова молба на Б. М. Б. срещу Агенция „Митници“ към Министерство на финансите, с която иска ответникът да му заплати обезщетение в размер на 91092,00лв. – главница и 17813,54лв. мораторна лихва върху тази сума от датата на възникване на задължение за плащане до датата на завеждане на исковата молба, както и законната лихва върху сумата от деня на предявяване на иска до окончателното изплащане. Обезщетението е за претърпени имуществени вреди, изразяващи се в пропуснато, неизплатено основно възнаграждение за периода 17.05.2021г. – 06.04.2023г. включително, поради неназначаването му на длъжност „началник“ на отдел „Събиране на митническото задължение и традиционни собствени ресурси“ в Агенция Митници на основание §7 от ПЗР на ЗДСл, който отказ да заеме предишната си длъжност е отменен с Решение №3303/28.03.2023г. на ВАС.

Претендира, че вредите са настъпили от незаконосъобразните действия на директора на Агенцията. Периодът, през който са причинени имуществени вреди е от 17.05.2021г. – денят, в които е прекратено трудовото му правоотношение от Министъра на финансите като заместник- директор на Агенция „Митници“ до 06.04.2023г. вкл., денят в които е връчена Заповед № 780 от 04.04.2023г., с която Б. Б. е възстановен на длъжност „Началник отдел“ в Агенцията, считано от 07.04.2023г. с основна месечна заплата 4017 лева. Претендира се мораторна лихва от 17.05.2021г. до датата на предявяване на иска в съда, както и законова лихва от деня на предявяване

на иска до неговото окончателно изплащане.

Постъпил е писмен отговор от ответника на 16.06.23г., който счита исковата молба за недопустима, неоснователна и недоказана. Развиват се подробни съображения, приложени са писмени доказателства.

В съдебно заседание ищецът се представлява от адв. И., която поддържа исковата молба, претендира разноски по представен списък в размер на 3910лева общо. Представя писмени бележки.

Ответникът се представлява от юрк. Б., оспорва исковата молба като неоснователна и недоказана. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и разноски за експертиза общо в размер на 500 лева. Представя писмени бележки, прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на ищеца.

Представителят на Софийски градска прокуратура изразява становище за неоснователност на исковата претенция, като евентуално ако съдът я приеме за основателна пледира претендираният размер да се намали.

Административен съд София град, като съобрази доводите и исканията на страните, както и събраните по делото доказателства установява следното от фактическа страна: Със Заповед № 3687 от 10.05.2016 г. на директора на Агенция „Митници“, на основание чл. 103, ал. 1, т. 1 от Закона за държавния служител (по взаимно съгласие) е прекратено служебното правоотношение на Б. Б., на длъжност „началник на отдел“ в Агенция „Митници“, отдел „Събиране на митническото задължение и традиционни собствени ресурси“, считано от 10.05.2016 г. Със трудов договор № П-137/09.05.2016 г., Б. Б. е бил назначен за заместник-директор на Агенция „Митници“, считано от 10.05.2016 г.

Със Заповед № П-146 от 14.05.2021г. на Министъра на финансите, трудовото правоотношение на Б. Б. като заместник-директор на Агенция „Митници“ е прекратено, считано от 17.05.2021г. Със заявление, рег. № 32-153673/07.05.2021г., жалбоподателят е изразил желание, във връзка с Заповед № П-146 от 14.05.2021 г., да заеме предишната си длъжност или равностойна на нея. По така подаденото заявление, с писмо рег. № 32-167388/28.05.2021г. жалбоподателят е уведомен, че същото не може да бъде уважено.

С Решение № 4517/04.07.2022 г. по адм. дело № 5778/2021 г. на Административен съд - София - град (АССГ), оставено в сила с Решение № 3303/28.03.2023г. на Върховния административен съд е отменен отказът, обективиран в писмо рег. № 32-167388/28.05.2021г. и преписката е върната за ново произнасяне на директора на Агенция „Митници“. Съгласно мотивите на съдебното решение, доказани са материално правните предпоставки на посочената правна норма и за органа по назначаването съществува задължение да възстанови жалбоподателя на длъжността началник на отдел „Събиране на митническото задължение и традиционни собствени ресурси“ или да му предложи друга равностойна длъжност“.

Във връзка с влязлото в сила Решение № 4517/04.07.2022 г. по адм. дело № 5778/2021г. на АССГ, Б. Б. в законоустановения срок е подал заявление, рег. № 32-127010/03.04.2023 г., за ново произнасяне по заявление, рег. № 32-167388/28.05.2021 г. Със Заповед № 780 от 04.04.2023г. на директора на Агенция „Митници“, Б. Б., в изпълнение на съдебното решение, е възстановен на длъжност „началник на отдел“ в Агенция „Митници“, отдел „Събиране на митническото задължение и традиционни собствени ресурси“, считано от 07.04.2023 г. с окновна месечна заплата 4017лева. Заповед № 780 от 04.04.2023 г. е издадена на основание чл. 122, ал. 1 от ЗДСл, във

връзка с § 7 от ПЗР на ЗДСл и подаденото заявление от 28.05.2021 г. и от 03.04.2023 г. Съдът е допуснал съдебно-икономическа експертиза, със задачи: „Да се изчисли размера на трудовото възнаграждение, което е щял да получава ищеца в периода от 17.05.2021 год., деня, в който е прекратено трудовото правоотношение до 07.04.2023 год., когато е връчена заповедта за възстановяване на длъжност „началник” на отдел в Агенцията, съобразно Правилата за определяне на трудовото възнаграждение в Агенция „Митници”, действащи към същия период. Ако са действали различни Правила, да се определи по тези към дата 17.05.2021г., в случай, че по новите правила не се прави преизчисление на трудовото възнаграждение на заварени служебни правоотношения, ако се прави актуализация, да се съобразят и старите и новите правила, действали през периода/, както и да се изчисли мораторната лихва върху получената сума от 17.05.2021г. до 21.04.2023 г. - датата на завеждане на исковата молба/.

Освен приложените по делото документи, вещото лице е извършило и посещение в Агенция „Митници”, където са му били предоставени допълнително справки. При проверката, вещото лице е установило, че през процесния период в Агенция „Митници” са действали „Вътрешни правила за заплатите” /Правилата/, утвърдени от директора на Агенцията със Заповед № ЗАМ-418/32-95825 от 24.03.2021г. и „Вътрешни правила за заплатите”, утвърдени със Заповед № ЗАМ-4182/32-311677 от 01.10.2021г. С последната заповед са отменени предходните Правила.

Вещото лице констатира, че ищецът е преназначен на длъжност „Началник отдел в Агенция „Митници” в отдел „Събиране на митническото задължение и традиционни собствени ресурси”, дирекция „Митнически режим и процедури”, в Централно управление, считано от 28.04.2016год., и е изпълнявал длъжността до 10.05.2016 год., поради прекратяване на служебното правоотношение по взаимно съгласие, считано от 10.05.2016 год. Съгласно Заповедта от 28.04.2016г. му е определена основна месечна заплата в размер на 2 900.00лв.

С договор №П-137/09.05.2016г. ищецът е приел да изпълнява длъжността зам.директор на Агенцията до прекратяване на трудовото му правоотношение със Заповед №146/14.05.2021г. на Министъра на финансите, считано от 17.05.2021г.

За процесния период, действа Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация /НЗСДА/, приета с Постановление № 129 на Министерския съвет от 2012 г. /обн., ДВ, бр. 49 от 2012 г.;.....посл.изм. ДВ. бр.87 от 17 октомври 2023г./, с която се определят максималните и минимални размери на основните месечни заплати в държавната администрация, в т.ч. по степени и нива.

На основание Приложение 1 от НЗСДА в Раздел III от Правилата за заплатите /Правилата/, утвърдени от директора на Агенция „Митници” със Заповед № ЗАМ-418/32-95825 от 24.03.2021 год., подробно са разписани основанията и изискванията при определяне на индивидуалната основна месечна заплата, в т.ч. при спазване разпоредбите по нива и степени, определени с Наредбата. Тези Правила са действали до 01.10.2021 год., когато със Заповед на директор на Агенция „Митници” №ЗАМ-1482/32-311677/01.10.2021год. са утвърдени нови Вътрешни правила за заплатите и са отменени действащите дотогава.

В чл.7, ал.1 до 4 от Правилата е посочено, че нивата на основните месечни заплати /О./ се определят въз основа на длъжностите в Класификатора на длъжностите в администрацията /К./; че всяко ниво на О. включва четири степени, всяка от които има минимален и максимален размер на О. на служителите, заемащи длъжности в

съответното ниво. В ал.4, е отразено, че индивидуалните О. на служителите на пълно работно време се определят в рамките на минималния и максимален размер на О. за съответното ниво и степен на О..

В чл.9 от Правилата, подробно е посочено, как се определят индивидуалните основни месечни заплати на служителите /ИОМЗ/, които постъпват за първи път в Агенцията и имат професионален опит, надвишаващ минималния за длъжността. Посочено е, че размерите на ИОМЗ се определят до достигнатия среден размер на О. на служителите в съответното ниво и степен на О. за Ц. и ТД, а съгласно т.1 на чл.9 за служителите назначени в периода 01.01. - 30.06. - достигнатите средни заплати към 1 януари на текущата година.

В Агенция „Митници” - Централно митническо управление/Ц./ за ръководната длъжност „Началник на отдел в Агенция Митници” са определени 4 степени, като съответно степен 4-та е с най-високи минимални и максимални прагове за основните месечни заплати. За ищецът по предходни заповеди за назначаване/преназначаване е определено ръководно ниво 5Б и степен 4.

При направената проверка в Агенция „Митници” от представени справки, вещото лице е установило следните нива на заплати в Агенция Митници към 31.12.2020 год. : Началник на отдел в Агенция „Митници“ - заети бройки 10; степен 4; минимална основна работна заплата – 3083лв; максимална основна работна заплата – 3850 лева; среден размер на О. по справка – 3 429,90 лева; Индивидуална О. (чл.9, ал.3, т.1 от Правилата) - 3 429,90лв.

Т.е. хипотетично, ако се приеме, че ищецът би бил назначен на длъжност Началник на отдел в Агенция „Митници със степен 4, считано от 17.05.2021 год., той би получил О. в размер на 3 429.00лв. /три хиляди четиристотин двадесет и девет лв./. Предвид освобождаване на ищеца по взаимно съгласие, считано от 10.05.2016год. от длъжност началник отдел в Агенция „Митници” в отдел „Събиране на митническото задължение и традиционни собствени ресурси”, вещото лице е приложило чл.9, ал.3,т.1 от Правилата за работни заплати в сила от 24.03.2021 год.

За периода от 17.05.2021г. до 07.04.2023г. ищецът би получил възнаграждение за О. в размер общо на 78 201.80лв. / седемдесет и осем хиляди двеста и един лв. и 80 стотинки/, в случай, че не е ползвал отпуск по болест и/или друг вид неплатени отпуски.

През исковия период със Заповед на директора на Агенция „Митници” №ЗАМ-1482/32-311677/01.10.2021г. са утвърдени нови Вътрешни правила за заплатите и са отменени действащите дотогава. Хипотетично, ако ищецът е назначен през м.май 2021г. на длъжност началник отдел, то той би имал право на увеличение на О., съгласно цитираните по-горе Правила в сила от 01.10.2021год. В чл.10 - 13 от Правилата са посочени условията при които индивидуалната основна месечна заплата на служителя може да се увеличава, но при всички случаи това става въз основа на последната годишна оценка на изпълнението на длъжността, с изключение на случаите, когато годишната оценка е „Неприемливо изпълнение” или след изтичане на изпитателния срок или в др. хипотези, предвидени в чл.10. Т.е. ако хипотетично ищецът бе назначен на 17.05.2021г., то той не би имал право на увеличение към 01.10.2021г., тъй като срокът за изпитване в Агенция „Митници” е 6 /шест/ месеца.

Друга възможност за увеличение след изтичане на срока за изпитване, са предвидените в Правилата годишни оценки на изпълнението съгласно чл.12, ал.2, които варират между 2 - 20 на сто, но в рамките на утвърдения бюджет за персонала

за съответната година.

Поради обстоятелството, че са налице различни хипотези и условности в Правилата относно възможността за определяне увеличението на индивидуалната основна месечна заплата на служителите в Агенция „Митници”, вещото лице заявява, че няма как да знае или установи, каква би била оценката на изпълнението на ищеца след една година или по-късно, поради което не може да определи какво би било евентуалното увеличение на ИОМЗ, респ. размерът на основната месечна заплата на ищеца, съгласно Правилата за РЗ в сила от 01.10.2021г.

При така определената главница в размер на 78 201.80лв./седемдесет и осем хиляди двеста и един лв. и 80 стотинки/, законната лихва за периода от 17.05.2021г. до 21.04.2023г. изчислена от вещото лице е в размер на 15 348.71 лв.

В резултат на направените изчисления от вещото лице, ищецът е изменил на основание чл.214 от ГПК размера на исковата претенция, като заявеното обезщетение за периода от 17.05.2021г. до 06.04.2023г. е 103 407,44лв., мораторната лихва е в размер на 20 212,47лв., претендира се и законова от датата на исковата молба до окончателното плащане.

От правна страна съдът намира следното:

Исковата молба е предявена от легитимиран субект - адресат на отменения отказ, вследствие на който се претендират обезщетения за претърпени имуществени вреди, представляващи пропуснато неизплатено трудово възнаграждение, т.е. при наличие на правен интерес, поради което същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на гражданите и юридическите лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица или по повод изпълнение на административна дейност. Следователно, за да възникне право на иск за обезщетение е необходимо да са налице няколко кумулативни предпоставки, а именно: вреда - имуществена или неимуществена; незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда. Под вреда следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно защитените от правото имуществени и неимуществени интереси на увредения, а под "пряка и непосредствена" - тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на компетентния административен орган по силата на безусловно необходимата връзка между тях. При липсата на който и да е от елементите на фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл. 203 от АПК, във вр. с чл. 1 от ЗОДОВ.

В случая е налице отменен от съда като незаконосъобразен отказ, обективизиран в писмо рег. № 32-167388/28.05.2021г. Налице са безспорно и имуществени вреди за ищеца, вследствие от ненавременното му възстановяване на длъжност по реда на чл.122, ал.1 ЗДСл вр. с §7 от ПЗР на ЗДСл по подаденото заявление от 17.05.2021г., изразяващи се в пропуснато трудово възнаграждение. Вредата е пряка и непосредствена последица от невъзстановяването, тъй като ищецът е бил незаконосъобразно лишен от правото да изпълнява задълженията си и да упражнява правата по служебно правоотношение на длъжност Началник отдел в Агенция „Митници“, включително да получава възнаграждение за това. В периода до

възстановяването му той не е работил другаде, видно от представените Трудова (л. 32) и Служебна книжка (л. 65 от делото). Спорен по делото обаче е въпросът за размера на обезщетението, което му се дължи.

Искът е предявен по реда на общия Закон за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), тъй като Законът за държавния служител не съдържа изрично като правно основание за изплащане на обезщетение хипотеза като процесната – отмяна на незаконосъобразен отказ за възстановяване на предишна или друга равностойна длъжност, Чл.104, ал.1 от ЗДСл предвижда, че държавният служител има право на обезщетение, когато заповед за прекратяване на служебното му правоотношение бъде отменена от съда. За разлика от ЗОДОВ, специалният закон чл. 104, ал. 1 от ЗДСл съдържа ограничения за имуществената отговорност на държавата като работодател - в размер на основната заплата, определена към момента на признаването на уволнението за незаконно или на неявяването му да заеме службата, за цялото време, през което не заема държавна служба, но не за повече от 6 месеца. Когато е бил назначен на друга държавна служба с по-ниска заплата или е получавал възнаграждение за друга работа в по-нисък размер, той има право на разликата в заплатите или на разликата между заплатата и възнаграждението, изчислени въз основа на основната заплата, съответно основното възнаграждение. В случая Б. М. Б. не е заемал друга държавна служба и няма данни да е получавал възнаграждение по трудово правоотношение.

Настоящият съдебен състав счита, че следва да приложи по аналогия на закона чл.104, ал.1 ЗДСл по отношение размера на дължимото обезщетение, тъй като е налице достатъчно голямо подобие с уредената в този текст хипотеза. И в двата случая имаме незаконосъобразно оставане без работа на служителя, като целта на обезщетението е да замести липсващата заплата. От друга страна, в Агенция Митници през исковия период са действали различни правила за определяне размера на заплатите, уреждащи минимален и максимален размер, както и други условия, при които за конкретно лице се определя в тези граници индивидуалната му работна заплата, и които вещото лице само хипотетично е могло да съобрази. При това положение, възможното изчисление на база Правилата за работна заплата е многовариантно и може да доведе до несправедливо неоснователно обогатяване на ищеца, което не е целта на предвидената в ЗДСл имуществена отговорност.

На следващо място, със Заповед № 780 от 04.04.2023г. на директора на Агенция „Митници“ Б. Б. е възстановен на длъжност „началник на отдел“ в Агенция „Митници“, отдел „Събиране на митническото задължение и традиционни собствени ресурси“, дирекция „Митническа дейност и методология“. Считано от 07.04.2023 г., му е определено възнаграждение в размер на 4 017 лв., в съответствие с Вътрешните правила за заплатите, утвърдени със Заповед № ЗАМ- 1482/01.10.2021г., изменени със Заповеди с № ЗАМ-1606/13.10.2021г., № ЗАМ- 614/31.03.2022г. и № ЗАМ-1731/28.09.2022г. на директора на Агенция „Митници“ и въз основа на достигнатия към 04.04.2023г. среден размер на възнаграждението за длъжността „началник на отдел“ в Агенция „Митници“, дирекция „Митническа дейност и методология“. Определеното индивидуално трудово възнаграждение от 4017лв. е съобразено, както с опита и квалификацията на служителя, така и с всички останали условия, за които вещото лице по делото само е могло хипотетично да предполага.

Съдът приема, че в случаите на установено по съдебен ред оставане без работа, в резултат незаконосъобразен отказ за възстановяване на основание §7 от ПЗР на ЗДСл, размерът на обезщетението следва да е ограничено само до 6 основни

заплати, така, както е ограничено при незаконосъобразно уволнение – чл.104, ал.1 от ЗДСл. Чл.122, ал.3 от ЗДСл допуска пълно обезщетяване, но при доста различна хипотеза - когато възстановен незаконно уволнен служител не бъде допуснат да изпълнява съответната длъжност, той има право и на обезщетение в размер на основната му заплата от деня на явяването му на работа до действителното му допускане да изпълнява служебните си задължения. В разглеждания случай няма незаконно уволнен служител, а такъв, който доброволно, по взаимно съгласие е освободил длъжността „началник отдел“ в Агенция Митници през 2016г., за да премине на длъжност заместник – директор на Агенция „Митници“, по трудов договор, действал до 17.05.2021г. Последната длъжност, с последвалото изменение на ЗДСл от ДВ, бр. 57 от 2016г. е била допълнително включена в длъжностите по §7 от ПЗР на ЗДСл, което е довело до възникване на право да бъде възстановен.

Определената на Б. ИРЗ към 04.04.2023г. от 4017лева, съдът приема че е такава и към момента на признаването на отказа за възстановяване на длъжност за незаконен (с окончателното Решение № 3303/28.03.2023г. на ВАС), тъй като са съобразени приложимите към този момент Правила на Агенция „Митници“, поради което следва да му се присъди обезщетение от 24 102 лв., представляващо 6 основни заплати по 4 017 лв.

По отношение претенцията за мораторни лихви от 17.05.2021г. до датата на предявяване на иска в съда - 21.04.2023г., следва да се съобрази Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 г. по тълк. гр. д. № 3/2004 г. ВКС, ОСГК. Началният момент на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението е моментът на влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове. Следователно, началният момент, от който се дължи мораторна лихва в случая, е датата на признаването на отказа за възстановяване на длъжност за незаконен (с Решение № 3303/28.03.2023г. на ВАС). Размерът на лихвата за забава върху обезщетението от 24 102лева от 28.03.2023г. до 06.04.2023г. (по последна молба на адв. И. от 15.11.23г.) възлиза на 76,45 лева, дължи се и законна лихва върху главницата от датата на завеждане на исковата молба - 21.04.2023г. до окончателното плащане.

С оглед частичната основателност на иска, на ищеца следва да се присъдят съразмерно разноски възлизащи на 765 лева от претендираните общо 3910 лева, а на ответника на основание чл.78, ал.8 от ГПК във вр. със чл.37 от ЗПП се дължи юрисконсултско възнаграждение и разноски за експертиза общо в размер на 450 лева.

По изложените мотиви и на осн. чл. 172, ал. 2 АПК Съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Агенция „Митници“ към Министерство на финансите да заплати на Б. М. Б. обезщетение в размер на 24 102 лв / двадесет и четири хиляди сто и два лева/ за оставането му без работа, в резултат на незаконосъобразен отказ да бъде възстановен на държавна служба на основание §7 от ПЗР на ЗДСл, обективизиран в писмо с рег. № 32-167388/28.05.2021г. на Директора на Агенция „Митници“, мораторна лихва за периода от 28.03.2023г. до 06.04.2023г. в размер 76,45 лв. /седемдесет и шест лева и 45 стотинки/, както и законната лихва върху главницата от датата на завеждане на исковата молба 21.04.2023г. до окончателното плащане.

ОТХВЪРЛЯ исковите претенции в останалата част до пълния претендиран размер от 123 619,91лв. – главница и мораторна лихва като неоснователни и недоказани.

ОСЪЖДА Агенция „Митници“ към Министерство на финансите да заплати на Б. М. Б. разноски по компенсация в размер на 315 / триста и петнадесет/ лева.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България в 14- дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: